

<https://doi.org/10.52449.soh22.28>

EDUCAȚIA ȘI PREGĂTIREA FIZICĂ ÎN VEDEREA MENȚINERII NIVELULUI DE LUPTĂ AL EFECTIVULUI CORPULUI INDEPENDENT DE JANDARMI ÎN BASARABIA (1867-1917)

Leșcu Artur¹, dr., lector univ.

<https://orcid.org/0000-0002-7756-9743>

¹Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport. Chișinău, Republica Moldova

Abstract. Based on the original archive sources, in the custody of the funds of the National Archive of the Republic of Moldova, the article analyzes the educational activity and in the field of physical training in Bessarabia of the Independent Corps of Gendarmes in 1867-1917. The importance of the research is determined by the fact that the gendarmes represented a specialized state institution in the suppression of the national current in Bessarabia, the Russification of the province and its transformation into a simple Russian government. Using documentary data, the author investigates issues related to the process of educating gendarmes, combat training, in the composition of which an essential role was given to physical training.

Keywords: Bessarabia, gendarmes, commander, land, fencing, sword, physical training, regulation, evaluation, inspection, front magazine, press, sports field.

Introducere

Activitatea Corpului Independent de jandarmi, ca parte componentă (formală) a armatei imperiale ruse, era strict reglementată de acte legislative, reprezentate de *Codul Hotărârilor în domeniul militar*, *Regulamentul de câmp*, *Regulamentul interior*, *Regulamentul serviciului de garnizoană și gardă*, *Regulamentul pregătirii de front*, *Regulamentul disciplinar*, *Instrucțiune de tragere în țință*, ordinele Ministerului de Război și altele. Menținerea stării permanente de luptă, iar în cazul jandarmilor, în capacitatea de acțiune în vederea îndeplinirii obligațiilor funcționale, se realizau în urma unui proces constant de pregătire și instruire, căruia îi erau supuși atât trupa, cât și corpul de ofițeri. Instruirea efectivului de jandarmi se încadra, în linii generale, în canoanele și rigorile pregătirii de luptă ale armatei. Unica deosebire constă în aceea că efectivul de rând al corpului, denumit și *statele suplimentare*, era compus din militari prin contract, cu serviciul militar obligatoriu în termen executat, instruirea lor fiind axată pe consolidarea cunoștințelor dobândite în armată.

Pregătirea generală

În ceea ce privește corpul de ofițeri, pe lângă activitatea cotidiană, aceștia erau obligați să studieze, în cadrul pregătirii de comandament și de sine stătător, cerințele regulamentelor și instrucțiunile apărute pe parcurs [1]. Totodată, erau obligați să desfășoare ședințe de instrucție cu efectivul subordonat din cadrul trupei în vederea însușirii și consolidării cunoștințelor cerințelor regulamentare, în special cele privind Regulamentul pregătirii de front. Nivelul însușirii cunoștințelor obținute de către ofițeri erau evaluate periodic de către șeful Direcției în timpul desfășurării inspecțiilor și revistelor de front [3]. În urma rezultatelor demonstrate, șeful Direcției, anual, desfășura atestarea ofițerilor cu întocmirea, în scris, a referinței de serviciu în care caracteriza ofițerul, evidențiind trăsăturile sale personale, atitudinea față de

serviciu, capacitățile sale intelectuale și fizice, cunoașterea limbilor străine, corespunderea persoanei pentru a satisface serviciul în cadrul corpului de jandarmi [3]. Printre documentele studiate în mod obligatoriu de către ofițerii Direcției guberniale din Basarabia în perioada de referință, putem enumera următoarele: Reguli provizorii ale drepturilor și obligațiilor funcționale ale funcționarilor Corpului de jandarmi din 1885 [3]. Reguli de ținere sub arest a criminalilor politici în închisori guberniale și ținutale din 1889 [3, f. 62]. Reguli de ținere sub arest a criminalilor politici în închisorile civile [3], Statutul privind supravegherea polițienească secretă [3], Instrucțiunea provizorie a funcționarilor serviciului de observare a Corpului de jandari [3, f. 45] și altele. Pe întreaga perioadă cercetată, nu a fost depistat nici un caz ca un ofițer al Direcției să rateze atestarea, fapt ce demonstrează că ei corespundeau cerințelor timpului față de astfel de serviciu.

Dacă pregătirea ofițerilor corpului de jandarmi se baza pe o solidă pregătire militară și specială dobândită în timpul studiilor în cadrul școlilor militare și cursurilor de specializare, atunci alta era situația cu efectivul statelor suplimentare, corpul de sergenți, din care era constituit, cu serviciul militar în termen încheiat. În pofida cunoștințelor militare de bază, ei aveau nevoie de consolidarea cunoștințelor și deprinderilor obținute în armată, fapt ce impunea pentru categoria respectivă, desfășurarea unui proces permanent de instruire. Instruirea prevedea desfășurarea ședințelor, conform orarului stabilit, la diferite discipline și includea: cunoașterea nominală a familiei imperiale și autorităților militare și civile ale statului, bazele dreptului, regulamentul disciplinar, regulamentul pregătirii de front, pregătirea generală, pregătirea fizică, scrima, fundamentele tacticii, pregătirea de foc. La primul obiect de studiu, cunoașterea nominală a familiei imperiale și a autorităților militare și civile ale statului, sergenții trebuiau să cunoască titlurile, numele, patronimicul împăratului și împărătesei, moștenitorului și membrilor familiei imperiale. Totodată, erau obligați să cunoască gradele militare, numele și prenumele șefului, comandantului și șefului statului-major al Corpului Independent de jandarmi, de locțiitorului șefului Corpului, Directorului departamentului de poliție, ale tuturor ofițerilor din cadrul Direcției guberniale de jandarmi din Basarabia, de guvernatorului și vagmistrului său, să cunoască gradele și numele de familie ale Ministrului de Război, ale Șefului Statului-major General, ale comandantului Regiunii militare Odesa, comandantului garnizoanei, comandanților unităților din garnizoană în care își satisfăcea serviciul. Pe lângă aceasta, era obligat să cunoască numai numele de familie al procurorului din Chișinău și al ajutorului său, al membrilor judecătoriei guberniale, vice guvernatorului Basarabiei, funcționarilor de răspundere din cadrul poliției, al mareșalului nobilimii și al primarilor localităților unde activa [3].

La disciplina Bazele dreptului se studia *Regulamentul de procedură penală*. La obiectul *Regulamentul disciplinar*, accentul era pus pe buna însușire a capitolelor I-VIII și XII, consacrate problemelor de ordin disciplinar ale trupei. În cadrul pregătirii generale, sergenții erau familiarizați cu sistemul politic și funcționarea administrației publice centrale și locale (Consiliul de Stat, Consiliul de Miniștri, Senatul, Sinodul, Ministere, zemstve și altele). La

pregătirea fizică și scrimă, accentul era pus pe exersarea procedeele de mânăuire a sabiei, iar la fundamentele tacticii la procedeele de aliniere și ruperii formației [3, f. 51 verso]. La pregătirea de foc, în mod special se studia și antrena asamblarea și dezasamblarea armamentului personal din dotare, curățirea lui [3, f. 52].

Evident că din toate disciplinele, mai ușoare pentru efectiv erau cele care țineau de cultura generală, componența nominală a numeroasei familiei imperiale, structura, organizarea și funcționarea sistemului politic rusesc, sărbătorile religioase și de stat, care erau învățate pe de rost încă pe timpul serviciul militar în termen și prezentau dificultăți pentru efectivul militarilor prin contract al Direcției. Conducerea Direcției acorda atenție sporită ridicării nivelului de cultură generală a angajaților prin contract. În acest scop, în fiecare secție și punct de observație erau instituite mici biblioteci pentru jandarmi erau abonate la principalele ziare și reviste centrale. Astfel, secțiile și punctele erau abonate la ziarul „Правительственный Вестник” (Curierul guvernamental), reviste „Мирской Вестник” (Curierul social), „Чтение для солдат” (Lectura pentru ostași), „Воскресение” (Renașterea), „Сельский Вестник” (Curierul agrar), precum și cărți și broșuri, cum ar fi: „Despre boala rea sau sifilis”. Analiza publicațiilor abonate demonstrează că ele făceau parte din rândul literaturii cu caracter conservator și popularizator, editate special pentru masele largi ale populației, cu un nivel minim de cunoștințe.

Pregătirea fizică

Pregătirea fizică a întregului efectiv ale Direcției (ofițeri și sergenți) ocupa un loc important în cadrul instruirii și menținerii capacității de luptă și activitate. Dacă pregătirea fizică a corpului de ofițeri era pusă pe seama a însuși ofițerilor care practicau sportul de sine stătător, atunci instrucția fizică a militarilor prin contract erau reglementate de *Reguli pentru învățarea gimnasticii pentru trupe* și *Instrucția și programa de predare a gimnasticii în instituții de învățământ și în armată*. Responsabili pentru desfășurarea ședințelor practice la pregătire fizică în fiecare secție și punct de jandarmi erau ofițerii. În acest scop, în fiecare secție și punct de jandarmi erau amenajate terenuri sportive care includeau un obstacol, un exemplar de bare paralele, o scară suedeză, un trapez și un aparat cu inele [3]. În viziunea teoreticienilor militari ruși ai timpului, cărora li se conformau și oficiali din Corpul de jandarmi, pregătirea fizică era privită nu ca o disciplină aparte, ci ca un element esențial în asigurarea fizică și motrice a efectivului în cadrul pregătirii de front, foc, tactică și specială. Componența pregătirii speciale a jandarmilor includea scrima militară, ca element de autoapărare. Datorită faptului că jandarmii activau pe timp de pace în localități urbane și rurale, armamentul personal din dotare era reprezentat de revolvere și săbii, mai puțin carabine. Săbiile reprezentau elementul esențial în cadrul echipamentului unui jandarm, menit să-i asigure protecția personală și superioritate față de populație civilă dezarmată. Mânăuirea corectă a sabiei prevedea exerciții privind ținerea corectă a sabiei, procedeele defensive și ofensive, apărarea cu ajutorul sabiei împotriva baionetei [2]. Nivelul însușirii în acest domeniu era apreciat în timpul inspecțiilor și revistelor de front. Pregătirea de front era

evaluată în urma îndeplinirii următoarelor elemente: luarea poziției inițiale, ținuta militară, alinierea, mărșăluire, întoarcere pe loc și din mers. În perioada cercetată, nivelul pregătirii fizice, precum și pregătirea de front și scrima militară erau apreciate în general cu calificativul satisfăcător și bine, ceea ce poate fi observat din tabelul alăturat.

Tabelul 1. Tabelul generalizator la pregătirea de front și scrimă¹

Subdiviziunile	Pregătirea de front	Procedeele cu sabia	Nota
	anul	Anul	
Direcția (în general)	1886	-	satisfăcător bine satisfăcător bine evaluări nu s-au efectuat
	1889	1889	
	1909	1909	
	1914	1914	
	1915	1915	
	1916	1916	
Secția ținuturilor Bălți, Hotin, Soroca, Orhei	1902	1902	bine
	1903	1903	bine
	1906	1906	bine
	1907	1907	bine
Secția ținuturilor Chișinău, Ismail, Akkerman	1902	1902	bine
	1903	1903	bine
	1906	1906	bine
	1907	1907	bine
Punctul Ungheni	1902	1902	bine
	1903	1903	bine
	1906	1906	satisfăcător
Punctul Novoselița	1902	1902	bine
	1903	1903	bine
	1906	1906	foarte bine
Punctul Chișinău	1902	1902	bine
	1903	1903	bine
	1906	1906	bine
	1907	1907	satisfăcător
	1908	1908	bine
Punctul Comrat	1902	1902	bine
Punctul Reni	1902	1902	bine
	1903	1903	satisfăcător
	1906	1906	satisfăcător
	1908	1908	bine
Punctul Ismail	1902	1902	bine
	1906	1906	satisfăcător
	1907	1907	bine
1-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Hotin	1906	1906	satisfăcător
	1908	1908	excelent
a 2-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Hotin	1906	1906	bine
1-a semicompanie a Companiei	1906	1906	bine

¹Tabelul este alcătuit de către autor prin preluarea datelor din: A.N.R.M.

pedestre din ținutul Bălți	1907 1908	1907 1908	foarte bine foarte bine
a 2-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Bălți	1906 1907 1908	1906 1907 1908	bine foarte bine foarte bine
1-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Bender	1906	1906	bine
a 2-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Bender	1906	1906	satisfăcător
1-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Orhei	1906 1908	1906 1908	satisfăcător satisfăcător
a 2-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Orhei	1906 1908	1906 1908	bine satisfăcător
1-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Soroca	1906 1907 1908	1906 1907 1908	bine bine foarte bine
a 2-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Soroca	1906 1908	1906 1908	satisfăcător excelent
Escadronul 3 din ținutul Soroca	1906 1907 1908	1906 1907 1908	satisfăcător satisfăcător satisfăcător
1-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Akkerman	1906	1906	fără note
a 2-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Akkerman	1906	1906	fără note
Escadronul 1 din ținutul Chișinău	1906 1907 1908	1906 1907 1908	excelent satisfăcător bine
1-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Chișinău	1906 1907 1908	1906 1907 1908	satisfăcător satisfăcător slab
a 2-a semicompanie a Companiei pedestre din ținutul Chișinău	1906 1907	1906 1907	nu a fost evaluată
Escadronul 2 din ținutul Ismail	1906 1907 1908	1906 1907 1908	fără note satisfăcător bine

Concluzii

Din analiza tabelului putem constata că efectivul Direcției era supus periodic, inspecțiilor și revistelor de front, lipsind un sistem permanent și încheșat de inspecție și evaluare a jandarmilor, în special în primele decenii ale activității sale. Abia de la începutul secolului al XX-lea, acest lucru a devenit unul sistematic și regulat, inspecțiilor fiind supuse toate subdiviziunile Direcției. Ele erau desfășurate de către șefii Direcției, cu excepția celei din anul 1889, când aceasta a fost efectuată personal de către Șeful Statului-major al Corpului Independent de jandarmi. Constatările sale privind pregătirea de front și scrima militară a efectivului Direcției, precum că „luarea poziției inițiale este una corectă, iar procedeele

efectuate cu sabia [...] sunt bine îndeplinite” [3], pot fi atribuite întregii perioade cercetate. Evident, în cadrul Direcției, la capitolul pregătirii de front și scrimă militară, se evidențiau detașamentele (companiile) de pază pedestră și escadroane de pază călăreață, care aveau un caracter mai mult militar decât polițienesc. Printre ei se remarcă companiile din ținuturile Soroca și Bălți și escadronul din Chișinău, apreciate cu calificative *foarte bine* și *excelent*. Este necesar să menționăm faptul că efectivul acestor subunități era compus, în cea mai mare parte, din băștinași, ceea ce confirmă existența unor aptitudini militare bine dezvoltate la populația autohtonă din Basarabia. Printre neajunsurile depistate putem constata uzura săbiilor, care necesitau reparații curente și lipsa permanentă de la ședințe a furierilor și curierilor [3].

Referințe bibliografice:

1. Справочная книжка для офицеров. (1875) Санкт-Петербург: Типография Второго Отделения Собственной Е.И.В. Канцелярии, с. 986.
2. Бленджини, Ц. (1880). Руководство современного фехтования на шпагах, саблях и штыках. Санкт-Петербург: Типография и Хронолитография А. Траншеля.
3. A.N.R.M., F. 297.

<https://doi.org/10.52449.soh22.29>

MODELAREA CONDIȚIILOR SPAȚIO-TEMPORALE PENTRU ÎNDEPLINIREA ELEMENTELOR PE TRAMBULINĂ

Milevschi Anatolie^{1,2}, doctorand

Ghețiu Adelina², dr., lector univ.

¹Școala Sportivă de Acrobatică și Rugby, Chișinău, Republica Moldova

²Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *On the body of the gymnast who performs a certain physical effort on the trampoline and who is in extraordinary spatiotemporal conditions compared to the usual state, there are constantly influencing forces that he has to face, with maximum effect for him, by promoting a perfect performance technique of acrobatic elements, as rationally as possible to use the state of weightlessness in achieving the set objectives, regardless of the degree of difficulty of the elements.*

The actuality of the researched topic consists in the modeling of the spatio-temporal conditions from the point of view of the mechanics and biomechanics laws, which is represented by the athlete's ability to overcome the gravitational and anti-gravitational states of the body in order to perform the acrobatic elements as perfectly as possible from a technical point of view and degree of high difficulty, with an artistic elegance and the subsequent return to the initial position.

The purpose of the research is to establish the factors that influence the motor actions performed on the trampoline, the factors that determine the formation of temporal and spatial parameters, such as: speed of execution, degrees of rotation, body position, etc.

Keywords: *trampoline, technique, weightlessness, model, structure, space.*

Introducere. Cu ajutorul aparatelor video computerizate de înregistrare a acțiunilor spațio-temporale pe trambulină și a figurilor-grafice elaborate, s-a constatat că, îndeplinind